

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№3

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 2026-yil, mart.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA'SIR ETUVCHI TIZIMLASHTIRILGAN TAHDIDLAR.....	40
Qodirov Tuyg'un Uzoqovich, Nabiyev Bexzod Shavkatovich	
SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSIYA VA TEKNOLOGIK MODERNIZATSIYANING O'RNI	44
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASHNING USLUBIYOTI VA UNING SOLIQ TIZIMIDA QO'LLANILISHI	49
To'xtabayev Oybek Odilovich	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR.....	56
Ismailov Bobir Salomovich	
TIJORAT BANKLARI INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	62
Yangiboyev F.B.	
MINTAQAVIY IQTISODIY SALOHİYATDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	68
Turayev Og'abek Kaxramonovich	
XORIJIY MAMLAKATLARDA TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINI RIVOJLANTIRISH TAJRIBASI.....	75
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BOSHQARISHNING INTEGRATSION VA ADAPTIV MODEL.....	83
Ibroximov Ilxomjon Shavkatjon o'g'li	
QURILISH TASHKILOTLARI FAOLIYATINING MOLİYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELLAR ASOSIDA BAHOLASH	89
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
ICHKI NAZORAT VA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDAGI XAVFLARNI BOSHQARISH	94
Islamova Nargiza Mirzaxidovna	
TURIZMNING MINTAQADA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI	104
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSİYALARNI JALB QILISH ORQALI INVESTITSION JOZIBADORLIKNI OSHIRISHNING HOZIRGI KUNDAGI HOLATI TAHLILI	111
Begamov S.X.	
RETHINKING JOB CREATION: ONTOLOGICAL AND EPISTEMOLOGICAL FOUNDATIONS OF MACROECONOMIC EMPLOYMENT ANALYSIS.....	116
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
HUDUDIY TURIZM KLASSTERLARINI SHAKLLANTIRISH VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	125
Ro'zimova Xusnora Mirzobek qizi	
SUG'URTACHILIK VA O'ZBEKISTONDA SUG'URTA SEKTORINING HOLATI.....	129
O'runboyeva Sotima Alisher qizi	
GO'SHT VA GO'SHT MAHSULOTLARINI SANOAT USULIDA QAYTA ISHLASHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI.....	134
Kaydarova Sitara Suranbay qizi	
KORXONALAR QIYMATINI BAHOLASH VA BOZOR BAHOSINI SHAKLLANTIRISH METODOLOGIYASI.....	139
Abduraxmanov Sherzodbek Ravshanovich	
YASHIL IQTISODIYOT: EKOLOGIK BARQARORLIK VA IQTISODIY SAMARADORLIK UYG'UNLIGI.....	145
Jamalidinova Asalxon Saliyevna	
2025-YILDA O'ZBEKISTON UCHUN ENG YAXSHI 10 TA TRANSPORT TEKNOLOGIYALARI VA INNOVATSIYALARI	151
Mamasaliyeva Mukaddas Ibadullayevna, Beketov Timur Kazakbayevich	

MAHSULOT TANNARXINI ANIQLASHNING INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUVLARI: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY TIZIMLAR QIYOSIY TAHLILI	155
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ	163
Хайдарова Ёркиной Аскар кизи	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING FISKAL VA INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	170
Mamatova Nodira Mirzavaliyevna	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА И УСТОЙЧИВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ФОРМИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ МОДЕЛИ ПЕРЕХОДА ТЕПЛИЧНЫХ ХОЗЯЙСТВ ТАШКЕНТСКОЙ АГЛОМЕРАЦИИ НА СОЛНЕЧНЫЕ СИСТЕМЫ ЭНЕРГОСНАБЖЕНИЯ	178
Срождидинова Зарина Хайриiddиновна, Абдувалиева Зилола Абдуллаевна	
MAMLAKATIMIZDA QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	186
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
RIVOJLANISHDA RAQOBAT EMAS, BALKI HAMKORLIKNING USTUVORLIGI: NAZARIY VA AMALIY TAHLIL	190
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEKANIZMLARI VA "QAMRAB OLINMAGAN O'RTA QATLAM" MUAMMOSI	196
Bafoev Farrux Jo'raqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA EKOLOGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	202
Shanazarova Gulyoraxon Baxtiyarovna	
O'ZBEKISTON STARTAP EKOTIZIMIDA INVESTITSIYA JALB QILISH JARAYONINING INSTITUTSIONAL MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEKANIZMLARI	208
Xoliqova Xurshidaxon Xayotjon qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA STARTAP EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	214
Usmanov Gafurjon Shavkatovich	
QURILISHDA ISHLAB CHIQRISH VA SIFATNI BOSHQARISH TIZIMLARINING RIVOJLANISHI	220
Buriyev Xakim Toshimovich, Usmanov Ilxom Achilovich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION MUHITNI TAKOMILLASHTIRISHNING STRATEGIYALARI	225
Xolov Sherali Axrorboyevich	
2010-2024-YILLARDA O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIKNI INVESTITSIYALASHNING EKONOMETRIK TAHLILI	229
Ashurov Shuhratbek Quddat o'g'li	
TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING ZAMONAVIY USULLARI	233
Sherbekova Kamola Norbekovna	
AHOLI MOLIYAVIY SAVODXONLIGI DARAJASI VA UNI BAHOLASHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI	243
Abduvoxidov Akmal Abdulazizovich	
MARKAZIY BANK KURS SIYOSATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI	249
Saydullayev Nodirbek Narzullaevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISH SALOHİYATI VA MUAMMOLARI	258
Raupov Shuxrat Soyibovich	
ЭКОТУРИЗМ В УЗБЕКИСТАНЕ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	264
Абидова Дилфуза Игамбердиевна, Рахматуллаева Зулайхо Хасан кизи	
DIGITAL ECONOMY AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE: BUSINESS CHANGE IN THE REGIONS	270
Abdullayev Muzaffar Abdujabbarovich	

QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASHDA IOT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	273
Mirzaev Dilshod Artikovich	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ УЗБЕКИСТАНА	279
Касимова Наргиза Сабитджановна	
YASHIL IQTISODIYOTNING NAZARIY ASOSLARI VA UNGA ILMIY YONDASHUVLAR.....	284
Ismoyilova Mahliyo Oybek qizi	
BOSHQARUVDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR (OLIV TA'LIM MISOLIDA).....	289
Karieyva Gulnora Abdullayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV MIJOZLARGA XIZMAT KO'RSATISHNING AMALDAGI HOLATI VA ASOSIY TENDENSIYALARI.....	295
Qurbonov Odilbek Ro'zmatovich	
O'ZBEKISTONDA SPORT FEDERATSIYALARI VA ASSOTSIATSIYALARINI SAMARALI BOSHQARISH TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'LLARI	302
Umed Farmonkulovich Radjabov	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA QARATILGAN IQTISODIY MEKANIZMNI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ULARNING AMALIY AHAMIYATI	307
Mullayeva Mexrangiz Axtam qizi	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	313
Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Muradova Nazira Raximjanovna	
RAQAMLI MARKETING VA ONLAYN PLATFORMALAR ORQALI EKOTURISTIK MAJMUALARNI OMMALASHTIRISH TRENDI	318
Xolmatova Parvina Asliddin qizi	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGI STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR	323
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
РАЗВИТИЕ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА КАК ФАКТОР РЕГИОНАЛЬНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА.....	327
Бахтиёрров Худайберган Хамдам угли	
MAHALLIY BUDJETLARDA TRANSFERTLARGA QARAMLIK DARAJASINI BAHOLASH (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	335
Xudoyqulov Hamidjon Abdullayevich	
QORAQALPOG'ISTON QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNI BOSHQARISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI.....	342
Tajibaev Berdax Asqarbay uli	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	347
Ashurova Maftuna Ortiq qizi	
STRATEGIC DIRECTIONS FOR INCREASING CAPITAL EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS: DIGITALIZATION AND RISK MANAGEMENT INTEGRATION	352
Sadullaeva Mokhinur Aziz kizi	
TECHNOLOGY MANAGEMENT AND SME INTERNATIONALIZATION: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW	358
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
TA'LIM SIFATINI BAHOLASH MEZONLARINI SHAKLLANTIRISH USULLARI.....	363
Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich	
SMART UNIVERSITET KONSEPSIYASI ASOSIDA REYTING VA RAQOBATBARDOSHLIKNI INTEGRAL BOSHQARISH	371
Xudoyqulov Husen Ahadovich	

BUXGALTERIYA HISOBINING MILLIY VA XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIVAVIY HISOBOT 1-SHAKLINING QIYOSIY TAHLILI	379
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
SUG'URTA BOZORINING RAQAMLI RIVOJLANISHIDA NAZARIY QARASHLAR	384
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSION LOYIHALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI	389
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
MAHALLIY BUDJETLAR DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	397
P.SH.Usmonov	
СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДОВ ИНВЕСТИЦИОННОГО АНАЛИЗА ДЛЯ ОЦЕНКИ ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ.....	401
Ирмухамедова Муслима Дилшодовна	
KORXONA VA TASHKILOTLARDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA KORPORATIV MADANIYAT, AXLOQIY-RUHIY VA MA'NAVIY MUHITNING O'RNI	407
Suyunov Dilmurod Xolmurodovich, Qodirov Tuyg'un Uzoqovich	
ELEKTRON PULLARNING MOHIYATI VA ULARNING MILLIY TO'LOV TIZIMIDAGI ROLI.....	416
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA UY XO'JALIKLARINING TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KENGAYTIRISH.....	423
Eshbaeva Shahnoza Faxriddinovna	
APPLICATION OF EXTREME MODELS IN ASSESSING THE ECONOMIC POTENTIAL OF AN ENTERPRISE	428
Musayeva Shoira Azimovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGIDA XORIJIY Tajriba Hamda Uni O'zbekistonda QO'LLASH SAMARADORLIGI.....	435
Bozorova Ozoda Raximovna	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATI IMIJINI OSHIRISHDAGI MUAMMOLARNI HAL ETISHDA XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI: QIYOSIY TAHLIL.....	439
Bekmurodov Navruz Ergashevich	
TA'LIM XIZMATLARI SOHASIDA YARATILGAN YALPI QO'SHILGAN QIYMAT DINAMIKASI VA UNI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	449
O'rinov Komiljon Kozimovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHNING MINTAQAVIY OMILLARI.....	453
Salomat Norova	
QURILISH MATERIALLARI BOZORI VA UNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	459
Usubjonov Zaxriddin Vasliddin o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKSPORT OPERATSIYALARINI SUG'URTA QILISHNI RIVOJLANTIRISH.....	465
Xalikov R. B.	
BIZNES JARAYONLAR AUTSORSINGINI OPTIMALLASHTIRISH USULLARI TAHLILI	472
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
DAVLAT MOLIVAVIY BOSHQARUVI SAMARADORLIGINING IJTIMOY ADOLATGA TA'SIRINING PEFA VA CEQ METODOLOGIYALARI ORQALI TAHLILI	477
Zokirjonov Muhammadsodiq Ravshanbek o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ICHKI AUDIT XIZMATINI TASHKIL QILISHNING XORIJ TAJRIBASI	485
Turmanqulov Norpo'lat Sa'dullayevich	
MINTAQADA IJTIMOY HIMOYA TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH.....	491
Saparov Ismat Chorshanbiyevich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANISHDA EKOLOGIK INNOVATSIYALARNI QO'LLAB-QUVVATLASH YO'NALISHLARI	495
Ismatov Sharofiddin Asatulloevich	

THE ESSENCE OF THE OPTIMAL COST STRATEGY	500
Sodiqov Mirakhror Abbos ugli	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA TOG'-KURORT ZONALARINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY JIHATLARI (CHORVOQ ERKIN TURISTIK ZONASI MISOLIDA)	504
Shomurodova Shahnoza G'ayratovna	
ICHKI AUDIT SIFATI VA SAMARADORLIGI TUSHUNCHALARINING IQTISODIY MAZMUNI HAMDA ULARNING O'ZARO BOG'LIQLIGI	509
Ergashev Olloyor Furqat o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARI FAOLIYATINI SOLIQQA TORTISH VA UNI HISOBINI YURITISH	517
Abdullayev Abdurauf	
TIJORAT BANKLARINING RISKLARINI BAHOLASHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR	522
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
TIJORAT BANKLARIDA KORRUPTSIYAVIY-KOMPLAENS MUAMMOLARI: TAHLIL VA YECHIMLAR	527
Yunusov Baxtiyor Shavkatovich	
MAISHIY XIZMAT KO'RSATISHNING SIFAT NAZORATINI HAMDA TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	532
Meliyev X.T.	
ОЦЕНКА КАЧЕСТВА СЕРВИСА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ НА ОСНОВЕ СОЦИОЛОГИЧЕСКОГО ОПРОСА	541
Усманова Азиза Баходировна	
RAQAMLI BANK XIZMATLARI ORQALI MOLIVAVIY INKLYUZIVLIKNI KENGAYTIRISH	545
Azlarova Mushtariybegim Abror qizi	
QURILISH KORXONALARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING AHAMIYATI	550
Egamov Raxmatillo Mirolimovich, Bobobekov Davron Gafurovich	
FINANCIAL MARKET PARTICIPANTS: A CLASSIFICATION BY ROLE AND RESPONSIBILITY	553
Khotamkulova Madina	
ФОРМИРОВАНИЕ «ТУРИСТИЧЕСКОЙ МАХАЛЛИ» КАК ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО МЕХАНИЗМА РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ В СФЕРЕ ГОСТЕВЫХ ДОМОВ УЗБЕКИСТАНА	559
Иргашева Нигина Салохиддиновна	
BANKLARDA KREDIT GAROVI BILAN ISHLASHNING XORIJ ILG'OR TAJRIBASI VA UNDAN O'ZBEKISTON BANKLARI AMALIYOTIDA FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	567
Sh. Saidov	
MILLIY UGLEROD SAVDOSI TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI	573
Islamov Shoxzod Shuxrat o'g'li	
THE NECESSITY OF CREATING A BUSINESS ENVIRONMENT AND ITS ROLE AND SIGNIFICANCE IN THE NATIONAL ECONOMY	582
Amanov Davron Ravshan ugli	
SUV RESURLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLASHTIRISH SAMARADORLIGI	588
Saidov Muhammadali Hakimovich, Mahammatov Hoshim, Esanbekov Diyorbek	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА БАНКОВ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО И ПРИНЦИПАМИ ESG	595
Насирдинов Шарифджон Изатуллоевич	
ОЦЕНКА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭЛЕКТРОБУСА	600
Мухитдинов Акмал Анварович, Касимов Омил Камалович, Саидов Азамат Илхом угли	
XORIJIY TAJRIBALAR ASOSIDA DUKKAKLI DON MAHSULOTLARINI YETISHTIRISHNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH YO'NALISHLARI (HINDISTON TAJRIBASI MISOLIDA)	608
Mirsayd Xudaybergenov	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLINING FAROVONLIGI VA DAROMAD MANBALARINI STATISTIK TAHLILI	612
Mamatkulov Baxtiyor Xalmuradovich	

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARUV MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	618
Muxamedjanova Maxfuza Baxodir qizi	
MOLIYAVIY AKTIVLARINING IQTISODIY MOHIYATI, MAZMUNI HAMDA KLASSIFIKATSIYASI.....	627
Odiljonova Oybachin Fayzullo qizi	
XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ORQALI MAMLAKATIMIZ LOYIHALARINI AMALGA OSHIRISH TARTIBI TAHLILI.....	631
Rasulova Dilfuza Valiyevna	
HUDUDNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA IQTISODIY SALOHİYATNING O'RNI	636
Avazbek Xalbekov	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SABZAVOTCHILIK TARMOG'INING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	642
Sobir Xasanov	
IMPACT OF REGIONAL INFRASTRUCTURE AND NATURAL RESOURCE UTILIZATION ON THE DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL TOURISM (A DISTRICT-LEVEL ANALYSIS OF THE SAMARKAND REGION, UZBEKISTAN)	650
Toyirova Shohista Bobobekovna	
INNOVASION IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIIY-IQTISODIY OMILLARI	657
Talapova Nargiza Baxriddinovna	
BOZOR BEQARORLIGI SHAROITIDA BANK OBRO'SINI STRATEGIK RESURS SIFATIDA BARQARORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	661
Yuldasheva Kamola Qosimjonovna, Ziyaeva Muhtasar Mansurdjanovna	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT PENSIYA TIZIMINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH MASALALARI	667
Pardayev Farrux Muzaffarovich	
RAQAMLI TRANSFORMASIYA SHAROITIDA MENEJERLARNING RAQAMLI KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH.....	671
Sharipova Zulfiya Shokirjonovna	
FUQAROLAR ISHTIROKIGA ASOSLANGAN TASHABBUSLI BUDJETLASHTIRISH TIZIMI VA UNING IJTIMOIIY-IQTISODIY AHAMIYATI	677
Shukurova Parizod, Soatova Nodira Boboxonovna	
O'ZBEKISTON QISHLOQ HUDUDLARINING BARQAROR RIVOJLANISH YO'NALISHLARIDA QISHLOQ TURIZMI VA EKOTURIZM – ASOSIY USTUVOR YO'NALISHLARI	682
Abduraxmanova Aqida Fayzulla qizi	
KORXONALARDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI TA'MINLASHDA BUXGALTERIYA HISOBINING ROLI.....	691
Alimbay Shamshetov	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA YASHIL INVESTITSİYALARINING MOLIYAVIY MEXANIZMLARI	694
Saula Ibragimova	
ANALYSIS OF THE STATE OF ELECTRICITY GENERATION BY WIND POWER PLANTS.....	698
Saidov Mash'al Samadovich	
TRANSFORMING TOURISM EDUCATION IN UZBEKISTAN: AN INSTITUTIONAL ANALYSIS OF PERSONNEL TRAINING SYSTEMS.....	706
Abdullakhujaev Abdukodirkhuja, Ochilova Hilola Farmonovna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MOLIYAVIY HISOBOTLAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	713
Elomonov Dadaxon Ozodullayevich	
MAHALLIY BOSHQARUVDA YETAKCHILIK KONSEPSIYASI ORQALI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH (FARG'ONA VILOYATI MISOLIDA)	718
Siddikov Abdusalom Abdumalikovich	

NEW ECONOMIC PHENOMENA: FINANCING CONSUMPTION AND SAVINGS IN THE TRANSITION TO AN EXPECTATION ECONOMY	724
Isomov Bekmurod Sayfiddinovich	
XIZMAT KO'TSATISH SOHASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK YO'NALISHIDA INSTITUTSIONAL O'ZGARISHLARNI AMALGA OSHIRISHNING OBYEKTIV ZARURIYATI	730
Sh.A.Sultonov	
MINTAQALARNING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI VA ULARNING IJTIMOİY-IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	737
Qobilov Anvar Eshpo'latovich	
KICHIK VA O'RTA BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH	741
Madraimova Marxamat Raximberganovna	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ЭФФЕКТИВНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКО-РЕКРЕАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕГИОНА	748
Усманова Зумрад Исламовна	
TITLE: PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP AS A MECHANISM FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE TOURISM SECTOR IN UZBEKISTAN	753
Suxrobbek M. Salayev	
XORAZM VILOYATI TASHQI IQTISODIY FAOLIYATIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLARNI BAHOLASH VA UNI OPTIMALLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	761
Urunov Farrux Shanazarovich	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT AUDITI TIZIMINING STRATEGIK TRANSFORMATSIYASI: INSTITUTSIONAL ISLOHOTLAR VA RAQAMLI MONITORINGNING STRATEGIK AHAMIYATI	765
Turabov Baxodir To'xtamishovich	
TURIZM SOHASIDA BANDLIKNING 2025-2030-YILLARDAGI PROGNOZ PARAMETRLARI	770
N.I. Shermamatova	
BO'SH TURGAN DAVLAT KO'CHMAS MULK OBYEKTLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNI TASHKIL ETISHNING AHAMIYATLI JIHATLARI (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	776
Sanjarov Zuxriddin Dilshod o'g'li, Astonaqulov Muzaffar Muxsin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASI BARQARORLIGINI TAVSIFLOVCHI KO'RSATKICHLAR	781
Bolibekov Shahboz Baxodir o'g'li	
MOLIYA-KREDIT JARAYONLARI: INVESTITSION FAOLLIKNI TA'MINLASH MEKANIZMI SIFATIDA	787
Madaminov In'omjon Ozodovich	
YASHIL IQTISODIYOTDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH MEKANIZMLARI	792
Karimov Islombek Bekpo'lat o'g'li	
OLIY TA'LIMDA ILMIY TADQIQOTLAR VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI SAMARADORLIGI	798
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
XUSUSIY MAKTABLARNING BOSHQARUV TIZIMINI QAROR QABUL TIZIMLARI VA O'RGANUVCHI ANALITIKASI YORDAMIDA YANGILASHNING YO'LLARI	802
Esanova Shohida	
MOLIYA BOZORIDA TIJORAT BANKLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	812
Abduraxmanova Matluba Maxamadaminovna	
KORXONALARDA KREDITOR QARZDORLIKNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	819
Mirzaev Ozod Furkatovich	
ЛЕКСИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ КАК КЛЮЧЕВОЙ КОМПОНЕНТ ПРОДУКТИВНОЙ ПИСЬМЕННОЙ РЕЧИ	824
Киличева Феруза Бешимовна	
MODERN MECHANISMS FOR MONITORING REGIONAL DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF DIGITAL ECONOMY	828
Karimova Shirin Zokhid qizi	

АЛЬТЕРНАТИВНЫЕ МЕТОДЫ КРЕДИТНОГО СКОРИНГА ДЛЯ НАСЕЛЕНИЯ БЕЗ БАНКОВСКОЙ ИСТОРИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	833
Шухратова Мадинабону Икром кизи	
SHAHAR EKOLOGIYASI: SHAHAR EKOTIZIMLARI VA BARQAROR RIVOJLANISH	841
Erkiniva Mukarram Olimjon qizi	
CHAKANA SAVDO XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI KORXONALARDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	845
Abdug'aniyev Oybek Akmaljon o'g'li	
KUZATUV KENGASHI XUSUSIYATLARINING KORPORATIV BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA TA'SIRI: NAZARIY VA KONSEPTUAL YONDASHUV	850
Jumayeva Go'zal Sherxon qizi	
EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH NATIJALARI NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARI FAOLIYATINI BOSHQARISHDA MUHIM AMALIY AHAMIYAT	854
Sattorov Firdavs Ziyodullayevich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA TIJORAT BANKLARINING O'RNI	858
Abduholikov Kamoldin Mahammadjonovich	
SANOAT KORXONALARINING HUDUDLAR KESIMIDAGI RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI STATISTIK TAHLIL QILISH	862
Muydinov Xusniddin Nuriddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA XIZMATLAR EKSPORTINI RIVOJLANTIRISHNING EKOLOGIK JIHATLARI	867
Qodirjonov Adxamjon Muxtorjon o'g'li	
INKLYUZIV TA'LIMNI MOLIALASHTIRISHNING XALQARO MODELLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI	872
Muxamedjanova Dilshodxon Muzaffarovna	
SANOAT KORXONALARIDA "YASHIL" TRANSFORMATSIYA JARAYONINING XUSUSIYATLARI	877
Ismatulloeva Madinabonu Fozil qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI MAHSULOTLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH	884
Kadirova L.G.	
MAIN DIRECTIONS FOR DEVELOPING SOCIAL ENTREPRENEURSHIP IN THE REGION	887
Nasretdinova Farangis Odilovna	
THE IMPORTANCE OF MARKETING COMMUNICATIONS IN THE SERVICES SECTOR	895
Mamatkulova Shoira Djalolovna	
AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISH — ICHKI TALABNI RAG'BATLANTIRISH VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH OMILI	900
Mustafoev G'olib Sultonmurodovich, Abruyev Abdumalik Oynazarovich	
BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH VA ULARNI QO'LLASHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	906
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi	
KORXONADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI JORIY ETISHNING IQTISODIY AHAMIYATI	911
Salimova Husniya Rustamovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI: BUXORO VILOYATI MISOLIDA	918
Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna	
XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI MOLIYAVIY MAHSULOTLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIDAGI ROLI	926
Rasulova Dilfuza Valiyevna	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA IQTISODIY O'SISH VA MEHNAT BOZORI KO'RSATKICHLARINING DINAMIKASI	932
Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA IQTISODIY O'SISH VA MEHNAT BOZORI KO'RSATKICHLARINING DINAMIKASI

Qodirov Asliddinxo'ja Muhammadjon o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Iqtisodiyot nazariyasi kafedrası

Iqtisodiyot nazariyasi yo'nalishi 2-bosqich tayanch doktoranti

Annotatsiya. Mazkur ilmiy maqolada O'zbekiston iqtisodiyotida iqtisodiy o'sish va mehnat bozori ko'rsatkichlarining o'zaro bog'liqligi kompleks tarzda tahlil qilingan. Tadqiqot jarayonida yalpi ichki mahsulot (YAIM) o'sish sur'atlari, bandlik darajasi hamda mehnat resurslari dinamikasi rasmiy statistik ma'lumotlar asosida o'rganildi.

Tahlil natijalari iqtisodiy o'sish va mehnat bozori ko'rsatkichlari o'rtasidagi nisbatlarni umumiy makroiqtisodiy qonuniyatlar, xususan, Okun qonuni doirasida izohlash imkonini berdi. Aniqlanishicha, YAIM o'sish sur'atlari va bandlik darajasi o'rtasida muayyan bog'liqlik mavjud bo'lib, uning kuchi va xarakteri iqtisodiyotning tarkibiy xususiyatlariga bog'liq ravishda farqlanadi.

Shuningdek, mehnat bozorida kuzatilayotgan asosiy tendensiyalar tizimli tahlil qilindi. Tadqiqot yakunida iqtisodiy o'sishning mehnat bozoriga ta'sirini kuchaytirish, bandlik sifatini oshirish hamda mehnat resurslaridan samarali foydalanishni ta'minlashga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: iqtisodiy o'sish, mehnat bozori, bandlik darajasi, YAIM, mehnat resurslari, bandlik dinamikasi, makroiqtisodiy ko'rsatkichlar, Okun qonuni.

Abstract. This scientific article provides a comprehensive analysis of the relationship between economic growth and labor market indicators in the economy of Uzbekistan. The study examines GDP growth rates, employment levels, and labor force dynamics based on official statistical data.

The findings allow interpreting the relationship between economic growth and labor market indicators within the framework of general macroeconomic principles, particularly Okun's law. The results indicate that there is a certain correlation between GDP growth rates and employment levels; however, the strength and nature of this relationship vary depending on the structural characteristics of the economy.

Additionally, key trends observed in the labor market are systematically analyzed. Based on the results, practical recommendations are developed to enhance the impact of economic growth on the labor market, improve employment quality, and ensure efficient utilization of labor resources.

Key words: economic growth, labor market, employment level, GDP, labor resources, employment dynamics, macroeconomic indicators, Okun's law.

Аннотация. В данной научной статье проведён комплексный анализ взаимосвязи экономического роста и показателей рынка труда в экономике Узбекистана. В ходе исследования на основе официальных статистических данных изучены темпы роста валового внутреннего продукта (ВВП), уровень занятости и динамика трудовых ресурсов.

Результаты анализа позволили интерпретировать соотношение между экономическим ростом и показателями рынка труда в рамках общих макроэкономических закономерностей, в частности закона Окуна. Установлено, что между темпами роста ВВП и уровнем занятости существует определённая взаимосвязь, однако её сила и характер варьируются в зависимости от структурных особенностей экономики.

Также проведён системный анализ основных тенденций, наблюдаемых на рынке труда. По итогам исследования разработаны научно-практические рекомендации, направленные на усиление влияния экономического роста на рынок труда, повышение качества занятости и эффективное использование трудовых ресурсов.

Ключевые слова: экономический рост, рынок труда, уровень занятости, ВВП, трудовые ресурсы, динамика занятости, макроэкономические показатели, закон Окуна.

KIRISH

Hozirgi globallashuv va iqtisodiy integratsiya jarayonlari chuqurlashib borayotgan sharoitda milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta'minlashda iqtisodiy o'sish va mehnat bozori o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni tadqiq etish muhim ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda iqtisodiy o'sishning nafaqat miqdoriy ko'rsatkichlari, balki uning aholi bandligi, daromadlari va ijtimoiy farovonlikka ta'siri bilan bog'liq jihatlari alohida dolzarblik kasb etadi.

So'nggi yillarda O'zbekistonda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar natijasida iqtisodiy o'sishning barqaror sur'atlari ta'minlanmoqda. Shu bilan birga, mehnat bozorida ham muhim tarkibiy o'zgarishlar yuz bermoqda. Xususan, yangi ish o'rinlarini yaratish, aholi bandligini oshirish va kambag'allikni qisqartirishga qaratilgan chora-tadbirlar iqtisodiy siyosatning ustuvor yo'nalishlariga aylangan.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan konseptual yondashuvlarda iqtisodiy rivojlanishning asosiy maqsadi sifatida aholi farovonligini oshirish va munosib bandlikni ta'minlash masalalari alohida ta'kidlanadi. Bu esa iqtisodiy o'sishning inklyuziv modelini shakllantirish zarurligini ko'rsatadi.

Shu nuqtai nazardan, iqtisodiy o'sish va mehnat bozori ko'rsatkichlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni tizimli tahlil qilish, mavjud tendensiyalarni aniqlash hamda ularning iqtisodiy mazmunini ochib berish dolzarb ilmiy vazifalardan biri hisoblanadi. Mazkur tadqiqot aynan ushbu muammolarni o'rganishga qaratilgan bo'lib, unda iqtisodiy o'sish dinamikasi va mehnat bozori ko'rsatkichlari o'rtasidagi o'zaro ta'sir mexanizmlari tahlil qilinadi.

Iqtisodiy o'sish va mehnat bozori o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik masalasi iqtisodiy nazariyada uzoq yillardan buyon o'rganib kelinayotgan muhim yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ushbu masala doirasida olib borilgan dastlabki tadqiqotlarda asosiy e'tibor iqtisodiy o'sish sur'atlari va ishsizlik darajasi o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlashga qaratilgan. Xususan, A. Okun tomonidan ilgari surilgan empirik yondashuvga ko'ra, iqtisodiy o'sish sur'atlarining oshishi odatda ishsizlik darajasining pasayishiga olib keladi. Biroq keyingi tadqiqotlar natijalari ushbu bog'liqlik barcha mamlakatlarda bir xil darajada namoyon bo'lmasligini ko'rsatmoqda.

Zamonaviy makroiqtisodiy yondashuvlarda iqtisodiy o'sishning mehnat bozoriga ta'siri yanada kengroq talqin qilinadi. Jumladan, iqtisodiy o'sish jarayoni faqat ishlab chiqarish hajmining ortishi bilan emas, balki mehnat unumdorligi, texnologik rivojlanish va institutsional omillar bilan ham uzviy bog'liq ekanligi ta'kidlanadi. Bu esa iqtisodiy o'sishning bandlikka ta'siri murakkab va ko'p qirrali jarayon ekanligini ko'rsatadi.

So'nggi yillarda ilmiy adabiyotlarda iqtisodiy o'sishning sifat jihatlari, ayniqsa, uning inklyuzivlik darajasiga alohida e'tibor qaratilmoqda. Iqtisodiy o'sishning yuqori sur'atlari har doim ham aholi bandligining oshishiga yoki daromadlar tengsizligining kamayishiga olib kelavermasligi qayd etiladi. Shu nuqtai nazardan, iqtisodiy o'sishni baholashda uning ijtimoiy natijalarini ham hisobga olish muhim ahamiyatga ega.

Rivojlanayotgan mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, iqtisodiy o'sish va bandlik o'rtasidagi bog'liqlik ko'pincha nomutanosib xarakterga ega bo'ladi. Ayrim holatlarda iqtisodiy o'sish kapital talab qiluvchi tarmoqlar hisobiga yuzaga kelib, yangi ish o'rinlarining yetarli darajada yaratilmasligiga olib keladi. Bunday holat ilmiy adabiyotlarda "ishsiz o'sish" tushunchasi bilan izohlanadi.

O'zbekiston iqtisodiyoti misolida olib borilgan tadqiqotlar ham mehnat bozorining o'ziga xos jihatlari namoyon etadi. Xususan, norasmiy bandlikning yuqori ulushi, demografik o'sish sur'atlari hamda hududlar o'rtasidagi iqtisodiy tafovutlar iqtisodiy o'sishning bandlik ko'rsatkichlariga ta'sirini murakkablashtiruvchi omillar sifatida qaraladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Iqtisodiy o'sish va mehnat bozori o'rtasidagi bog'liqlik masalasi iqtisodiy nazariyada keng o'rganilgan yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ushbu muammo bo'yicha bir qator xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan ilmiy tadqiqotlar olib borilgan.

Xorijiy olimlardan biri bo'lgan A. Okun o'zining tadqiqotida iqtisodiy o'sish va ishsizlik o'rtasida teskari bog'liqlik mavjudligini asoslab bergan. Uning fikriga ko'ra, yalpi ichki mahsulotning o'sishi ishsizlik darajasining kamayishiga olib keladi [3].

Shu bilan birga, Olivier Blanchard o'zining ilmiy ishlarida iqtisodiy o'sishning bandlikka ta'siri har doim ham to'g'ridan-to'g'ri bo'lmasligini, bu jarayon mehnat bozori moslashuvchanligi va institutsional omillarga bog'liq ekanligini ta'kidlaydi [4].

Joseph Stiglitz iqtisodiy o'sishning sifat jihatlari alohida e'tibor qaratib, yuqori o'sish sur'atlari har doim ham ijtimoiy tenglik va bandlikning oshishiga olib kelmamasligini qayd etadi [5].

Shuningdek, Michael Todaro va Stephen C. Smith rivojlanayotgan mamlakatlar misolida iqtisodiy o'sish ko'pincha "ishsiz o'sish" shaklida namoyon bo'lishi mumkinligini ta'kidlaydilar [10].

Mahalliy olimlardan Abdurahmonov Q.X. ilmiy ishlarida iqtisodiy o'sishning bandlikka ta'siri bevosita emasligi, balki mehnat bozori omillari va iqtisodiyotning tarkibiy o'zgarishlari orqali bilvosita namoyon bo'lishi qayd etiladi [11].

Muallifning fikricha, yuqoridagi nazariy yondashuvlar O'zbekiston iqtisodiyoti sharoitida to'liq darajada namoyon bo'lmaydi. Chunki iqtisodiy o'sish ko'p hollarda iqtisodiyotning tarkibiy va texnologik xususiyatlari bilan bog'liq bo'lib, uning bandlikka ta'siri bevosita emas, balki bilvosita xarakterga ega.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda O'zbekiston iqtisodiyotida iqtisodiy o'sish va mehnat bozori ko'rsatkichlari o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash maqsadida umumiy ilmiy va statistik tahlil usullaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida asosan rasmiy statistik ma'lumotlar asosida iqtisodiy ko'rsatkichlarning dinamikasi o'rganildi.

Tahlil davomida yalpi ichki mahsulot o'sish sur'atlari va bandlik darajasi ko'rsatkichlari vaqt kesimida solishtirma tahlil qilindi. Ko'rsatkichlarning yillar bo'yicha o'zgarish tendensiyalarini aniqlash uchun dinamik qatorlar usulidan foydalanildi.

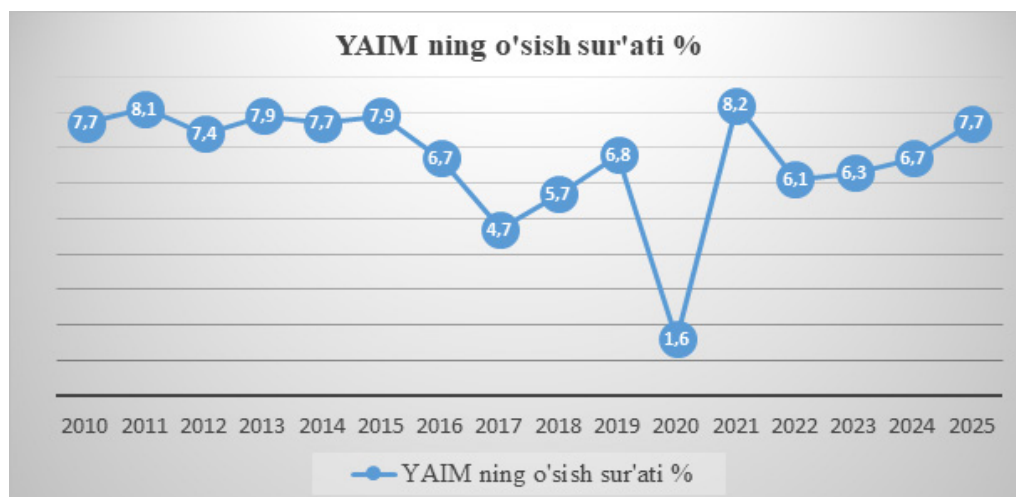
Shuningdek, tahlil jarayonida guruhlash va taqqoslash usullari qo'llanilib, turli davrlar va ko'rsatkichlar o'rtasidagi farqlar baholandi. Iqtisodiy o'sish sur'atlari va bandlik darajasi o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash maqsadida korrelyatsiya tahlili amalga oshirildi.

Tadqiqotda statistik umumlashtirish usuli ham qo'llanilib, olingan natijalar asosida umumiy xulosalar shakllantirildi. Bunda iqtisodiy o'sish va mehnat bozori ko'rsatkichlari o'rtasidagi bog'liqlik mavjud ilmiy yondashuvlar, xususan, Okun qonuni doirasida talqin qilindi.

Mazkur tadqiqotda murakkab ekonometrik modellar qo'llanilmadi, chunki asosiy e'tibor iqtisodiy o'sish va bandlik ko'rsatkichlarining umumiy tendensiyalarini aniqlashga qaratildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur bo'limda O'zbekiston iqtisodiyotida yalpi ichki mahsulot o'sish sur'atlari hamda mehnat bozori ko'rsatkichlari dinamikasi statistik ma'lumotlar asosida tahlil qilinadi.

1-rasm. O'zbekiston Respublikasida YAIM o'sish sur'atlari dinamikasi. (2010-2025 yy.)

Manba: O'zbekiston Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

1-rasmda 2010–2025-yillar davomida O'zbekistonda yalpi ichki mahsulot (YAIM) o'sish sur'atlari dinamikasi tahlili shuni ko'rsatadiki, mazkur davrda iqtisodiy o'sish asosan ijobiy tendensiya bilan tavsiflanadi.

2010–2015-yillarda iqtisodiyotda barqaror va yuqori o'sish sur'atlari kuzatilib, YAIM o'sishi 7,4–8,1 foiz oralig'ida shakllangan. Bu holat makroiqtisodiy barqarorlik, investitsiya faolligining ortishi hamda real sektor tarmoqlarining rivojlanishi bilan izohlanadi.

2016–2017-yillarda o'sish sur'atlarining ma'lum darajada pasayishi (mos ravishda 6,7 va 4,7 foiz) kuzatilib, bu jarayon iqtisodiy islohotlar va tashqi omillar ta'siri bilan bog'liq bo'lgan.

2018–2019-yillarda iqtisodiy o'sish qayta tiklanib, YAIM o'sish sur'atlari 5,7 foizdan 6,8 foizgacha oshgan. Ushbu davrda investitsiya faoliyatining kengayishi va infratuzilma loyihalarining amalga oshirilishi muhim rol o'ynagan.

2020-yilda global pandemiya ta'sirida iqtisodiy o'sish keskin sekinlashib, 1,6 foizni tashkil etgan. Bunga iqtisodiy faollikning qisqarishi va tashqi savdoning pasayishi sabab bo'lgan.

2021-yildan boshlab iqtisodiyotda tiklanish jarayoni kuzatilib, YAIM o'sishi 8,2 foizga yetgan. Keyingi yillarda (2022–2024-yy.) o'sish sur'atlari nisbatan barqarorlashib, 6,1–6,7 foiz oralig'ida shakllangan.

2025-yilda YAIM o'sish sur'atining 7,7 foizga yetishi iqtisodiy o'sishning barqaror davom etayotganligini ko'rsatadi.

Umuman olganda, tahlil qilinayotgan davrda O'zbekiston iqtisodiyotida YAIM o'sishi sur'atlari ijobiy dinamikaga ega bo'lib, qisqa muddatli pasayishlar asosan tashqi omillar ta'siri bilan izohlanadi.

1-jadval. O'zbekiston Respublikasida mehnat resurslari va bandlik darajasi (2010–2024 yy.)

No	Yil	Mehnat resurslari (ming kishi)	Bandlik darajasi(%)
1	2010	16726,0	66,9
2	2011	17286,4	66,2
3	2012	17564,3	66,6
4	2013	17814,1	67,1
5	2014	18048,0	67,7
6	2015	18276,1	68,2
7	2016	18488,9	68,7
8	2017	18666,3	69,2
9	2018	18829,6	67,4
10	2019	18949,0	68,1
11	2020	19158,2	66,0
12	2021	19334,9	67,0
13	2022	19517,5	67,2
14	2023	19739,6	67,9
15	2024	20085,2	68,3

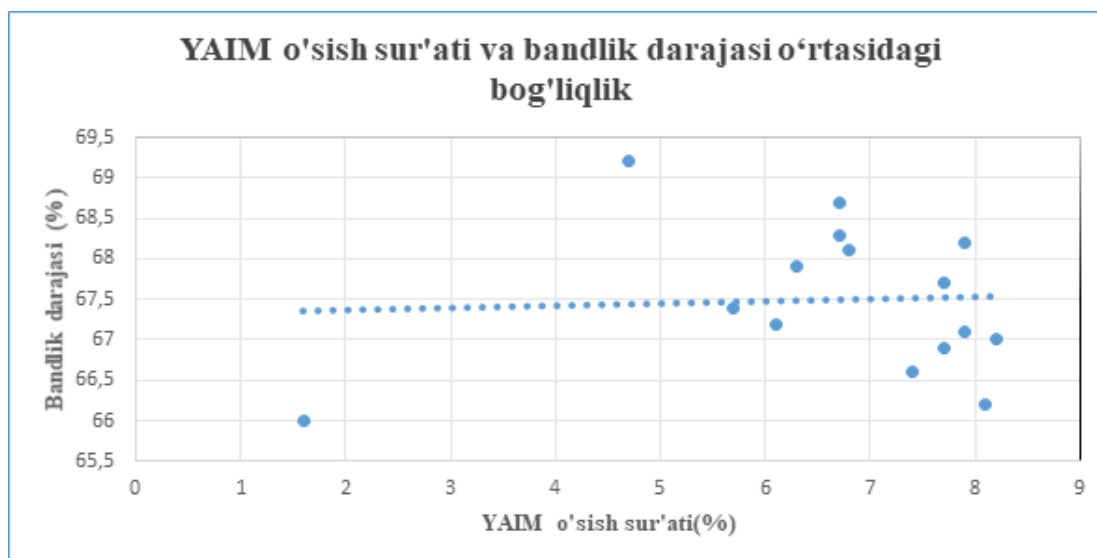
Manba: O'zbekiston Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

1-jadval ma'lumotlari tahlili shuni ko'rsatadiki, 2010–2024-yillar davomida O'zbekistonda mehnat resurslari hajmi izchil o'sib, 16 726,0 ming kishidan 20 085,2 ming kishiga yetgan. Bu esa mehnat bozorida ishchi kuchi taklifining kengayib borayotganligini ko'rsatadi.

Bandlik darajasi esa nisbatan barqaror bo'lib, asosan 66–69 foiz oralig'ida shakllangan. 2020-yilda pandemiya ta'sirida pasayish kuzatilgan bo'lsa, keyingi yillarda tiklanish tendensiyasi namoyon bo'lgan.

YAIM o'sish sur'atlari bilan mehnat bozori ko'rsatkichlarini o'zaro taqqoslash shuni ko'rsatadiki, ayrim davrlarda iqtisodiy o'sish sur'atlari yuqori bo'lgan sharoitda bandlik darajasining nisbatan oshishi kuzatiladi. Biroq olib borilgan korrelyatsiya tahlili natijalariga ko'ra, ushbu bog'liqlik juda past darajada ekanligi aniqlandi.

Ayrim yillarda iqtisodiy o'sish bandlik ko'rsatkichlariga sezilarli ta'sir ko'rsatmagan. Bu holat iqtisodiyotning tarkibiy xususiyatlari bilan izohlanadi.

2-rasm. YAIM o'sish sur'ati va bandlik darajasi o'rtasidagi bog'liqlik (nuqatli diagramma)

Manba: O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzildi.

2-rasmda YAIM o'sish sur'ati va bandlik darajasi o'rtasidagi bog'liqlik nuqtali diagramma asosida tasvirlangan. Grafik tahlili shuni ko'rsatadiki, kuzatuv nuqtalari aniq chiziqli bog'liqlikni ifodalamaydi va regressiya chizig'i deyarli gorizontal holatda joylashgan.

Hisob-kitoblarga ko'ra, korrelyatsiya koeffitsienti $r = 0,054$ ni tashkil etib, bu o'zgaruvchilar o'rtasida juda past darajadagi bog'liqlik mavjudligini bildiradi. Shuningdek, determinatsiya koeffitsienti $R^2 = 0,003$ ning kichik qiymati iqtisodiy o'sish bandlik darajasiga sezilarli ta'sir ko'rsatmaganligini tasdiqlaydi.

Bu esa iqtisodiy o'sishning bandlikka ta'siri iqtisodiyotning tarkibiy xususiyatlariga bog'liq holda shakllanishini ko'rsatadi. Mazkur tadqiqotning ilmiy yangiligi shundan iboratki, O'zbekiston sharoitida iqtisodiy o'sishning har doim ham bandlikning sezilarli oshishiga olib kelmasligi ilmiy jihatdan izohlanib, "ishsiz o'sish" elementlari mavjudligi aniqlashtirildi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, 2010–2025-yillar davomida O'zbekiston iqtisodiyotida yalpi ichki mahsulot o'sish sur'atlari asosan ijobiy dinamikaga ega bo'lib, ayrim yillarda tashqi omillar ta'sirida qisqa muddatli pasayishlar kuzatilgan. Shu bilan birga, mehnat bozori ko'rsatkichlari, xususan, mehnat resurslari hajmi izchil oshib borgan, bandlik darajasi esa nisbatan barqaror shakllangan.

Tahlil natijalari iqtisodiy o'sish va bandlik ko'rsatkichlari o'rtasida juda past darajadagi bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi. Bu holat iqtisodiyotning tarkibiy xususiyatlari va mehnat bozori omillari bilan izohlanadi.

Mazkur holatdan kelib chiqib, iqtisodiy o'sishning mehnat bozoriga ijobiy ta'sirini kuchaytirish maqsadida quyidagi yo'nalishlarga alohida e'tibor qaratish maqsadga muvofiq:

- iqtisodiyotda, ayniqsa, sanoat va xizmatlar sohasida mehnat talab qiluvchi tarmoqlarni rivojlantirish orqali yangi ish o'rinlarini kengaytirish;
- mehnat bozorida talab va taklif muvozanatini ta'minlashga qaratilgan institutsional mexanizmlarni takomillashtirish;
- yoshlar bandligini oshirish hamda ularning kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan maqsadli dasturlarni kuchaytirish;
- iqtisodiy o'sishning inklyuzivligini ta'minlash maqsadida inson kapitaliga investitsiyalarni kengaytirish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. World Bank. World Development Indicators. – Washington, DC: World Bank.
2. International Labour Organization. Global Employment Trends. – Geneva: ILO.
3. Okun, A. (1962). Potential GNP: Its Measurement and Significance.
4. Blanchard, O. Macroeconomics. – Pearson Education.
5. Stiglitz, J. (2012). The Price of Inequality. – New York: W.W. Norton & Company.
6. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Rasmiy statistik ma'lumotlar (2010–2024 yy.). – <https://stat.uz>
7. International Monetary Fund (IMF). World Economic Outlook.
8. OECD. Employment Outlook. – Paris: OECD Publishing.
9. McConnell, C. R., Brue, S. L., & Flynn, S. M. Economics: Principles, Problems, and Policies. – McGraw-Hill Education.
10. Todaro, M. P., & Smith, S. C. Economic Development. – Pearson Education.
11. Abdurahmonov, Q. X. Mehnat iqtisodiyoti. – T.: Iqtisodiyot, 2019.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>